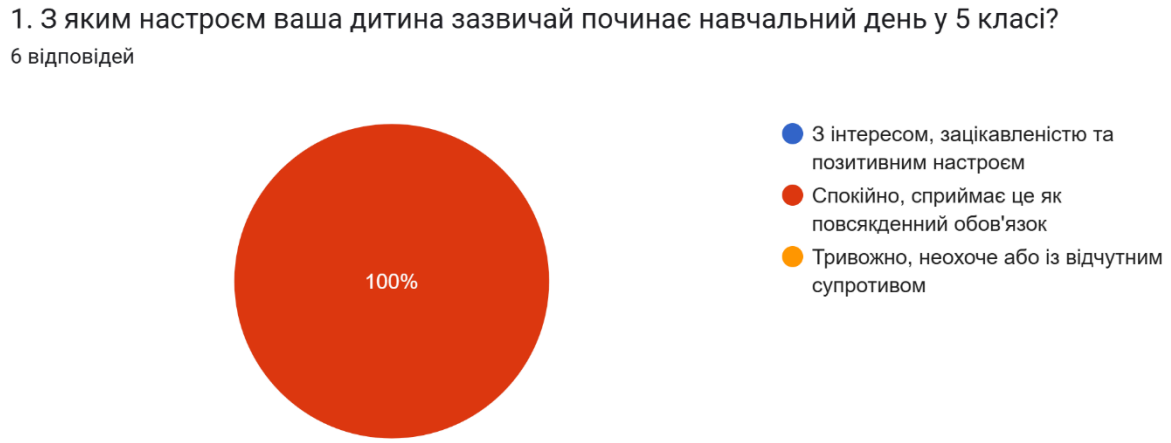
Опитування для батьків учнів 5-А класу про адаптацію дитини до навчання в середній школі

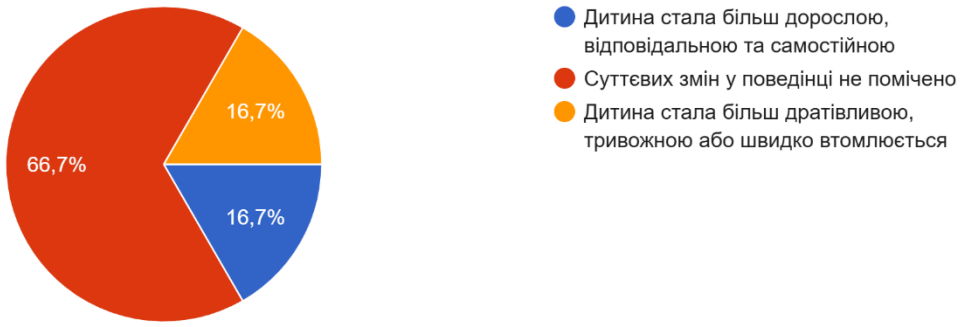
Анкетування проводиться на початку 2026-2027 навчального року (вересень-жовтень) з метою визначення рівня адаптації учнів п'ятого класу до дистанційного навчання в середній школі за оцінкою їхніх батьків. В опитуванні наявні блоки, котрі містять питання про психоемоційний стан і режим дня дитини, адаптацію до предметної системи та нових вимог вчителів, навчальне навантаження й рівень самостійності, цифрову грамотність і технічні умови, а також взаємодію з ліцеєм та соціалізацію. Запропоновані питання передбачають вибір однієї відповіді з деталізованих варіантів. До опитування долучилися 6 респондентів, тож уважаємо вибірку репрезентативною.

Із діаграми бачимо, що абсолютна більшість батьків (100%) зазначають: їхні діти ставляться до початку навчального дня в середній школі спокійно, сприймаючи його як звичний повсякденний обов'язок, що свідчить про відсутність яскраво вираженого негативу, тривожності чи супротиву, що є задовільним показником базової психологічної стабільності на етапі переходу до 5 класу. Водночас показник також демонструє відсутність яскраво виведеної емоційної захопленості чи ентузіазму на початку дня (0% варіанту «з інтересом та позитивним настроєм»), що вказує на робочий, рутинний характер сприйняття навчального процесу дітьми. Рекомендуємо *вчителям-предметникам* ширше впроваджувати елементи інтерактивного навчання, гейміфікації та незвичні формати початку уроків, щоб підвищити внутрішню мотивацію та інтерес учнів до навчання. Радимо *батькам* підтримувати спокійну рутину ранку, додаючи елементи емоційного заохочення перед підключенням до онлайн-уроків.

2. Як змінилася загальна поведінка та емоційний стан дитини з початком навчання в середній школі?

6 відповідей

Як показує діаграма, переважна більшість п’ятикласників (66,7%), на думку батьків, проходять етап адаптації стабільно, без різких поведінкових коливань. Позитивним сигналом є те, що частина дітей (16,7%) демонструє ознаки дорослішання і зростання самостійності. Водночас наявність 16,7% негативних проявів (підвищена стомлюваність, дратівливість) вказує на те, що нове навантаження вже починає позначатися на психоемоційному стані окремих дітей. Уважаємо, що *психологічній службі ліцею* варто провести просвітницьку роботу з батьками щодо збереження психогігієни молодших підлітків, а також спостереження за ознаками перевтоми. *Вчителям* необхідно дозувати обсяги домашніх завдань та стежити за зміною видів діяльності під час занять, чергуючи розумову активність із руховою та відпочинком. *Батькам* дитини, яка демонструє втому рекомендуємо звернути особливу увагу на режим дня, повноцінний сон та тривалість перебування за ґаджетами після уроків.

3. Чи вдалося сформувати та підтримувати стабільний режим дня (сон, онлайн-уроки, відпочинок, домашні завдання)?

6 відповідей

Результати діаграми свідчать про те, що жодна родина не стикається із критичним збоєм режиму дня (0% відповідей «Ні»), що уважаємо позитивною

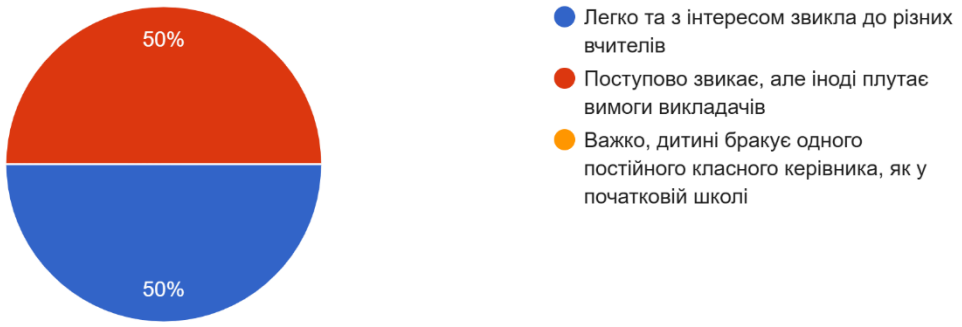
тенденцією. Третина дітей (33,3%) вже повністю пристосувалася до часового ритму середньої школи. Водночас для більшості родин (66,7%) дотримання графіку залишається викликом, який вдається вирішувати лише частково. Як бачимо, це типове явище для початку навчання в 5 класі, оскільки збільшується кількість предметів, учителів та обсяг самостійної роботи, що вимагає більшого рівня тайм-менеджменту. Рекомендуємо *класному керівнику* провести для учнів виховну годину або тренінг із основ тайм-менеджменту, де розібрати прийоми планування дня та чергування предметів. *Вчителям-предметникам* необхідно узгоджувати між собою графік та обсяги видачі домашніх завдань (уникати ситуацій, коли на один день припадає декілька великих письмових чи творчих робіт). Уважаємо, що *батькам* варто допомогти дитині візуалізувати розклад (настільний планер чи чекліст справ на день) та впровадити правило перерви без ґаджетів між завершенням онлайн-уроків та початком виконання домашніх завдань для відновлення ресурсу.

Зображення демонструє рівний розподіл думок між двома основними позиціями щодо зміни форматів і вимог у п’ятому класі. Жоден із респондентів не обрав варіант із частими скаргами чи страхом перед новими вимогами (0%). Натомість половина опитаних батьків (50%) зазначають, що діти сприймають усі зміни абсолютно спокійно, тоді як інші 50% свідчать про те, що діти іноді висловлюють хвилювання, пов’язані з новими оцінками чи окремими навчальними предметами, що відповідає помірному перехідному етапу. *Класному керівнику та педагогам* треба забезпечити доброзичливу атмосферу зворотного зв’язку, де учні можуть вільно ставити запитання. *Психологічній службі* варто надати батькам короткі поради щодо підтримки дитини під час перших хвиль адаптації через оцінки чи нові формати завдань. *Батькам* необхідно проявляти розуміння до емоційних коливань дитини, формувати спокійне ставлення до будь-яких змін.

5. Як дитина адаптувалася до того, що замість одного вчителя предмети викладають різні педагоги?

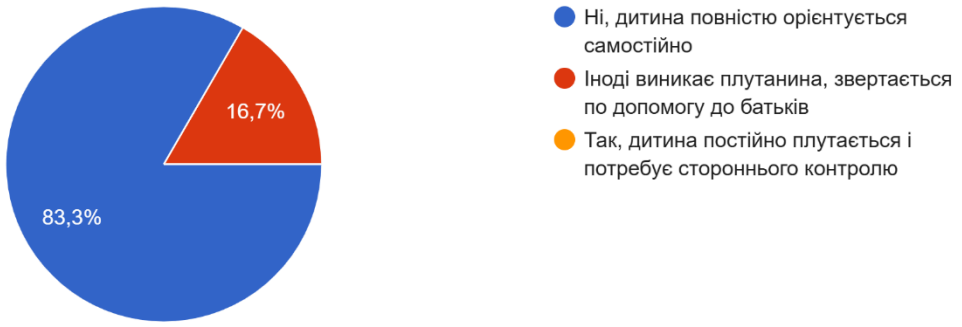
6 відповідей

Як ілюструє діаграма, звикання до багатьох викладачів загалом проходить успішно: повністю відсутні скарги на критичні труднощі чи гостру потребу в єдиному вчителі (0%). Половина учнів (50%) адаптувалися легко та сприймають різноманітність педагогів із інтересом. Інша половина (50%) перебуває в процесі поступового звикання, стикаючись із тим, що специфіка та вимоги кожного нового викладача відрізняються, що, переконані, є абсолютно нормальним психологічним етапом для п’ятикласників. *Вчителям-предметникам* варто на початку уроків або періодично нагадувати учням основні критерії оцінювання та формати роботи з конкретного предмета, щоб знизити рівень невизначеності. *Класному керівнику* необхідно сприяти створенню атмосфери довіри між новими педагогами та учнями, допомагати дітям адаптуватися до різних стилів викладання. *Батькам* рекомендуємо підтримувати діалог із дитиною, спокійно пояснювати різницю у вимогах і правилах різних вчителів, допомагаючи структурувати підготовку до кожного предмету.

6. Чи виникають у дитини труднощі із орієнтуванням у розкладі, пошуком посилань на уроки?

6 відповідей

Діаграма засвідчує високий рівень цифрової та організаційної самостійності учнів. Переважна більшість п’ятикласників (83,3%) повністю самостійно орієнтуються в онлайн-розкладі та знаходять потрібні посилання на заняття. Цілком відсутні випадки постійної плутанини чи критичної залежності від контролю дорослих (0%). Лише у 16,7% випадків (1 родина) іноді виникає потреба звернутися по допомогу до батьків, що є робочим моментом на етапі звикання до зміненого формату навчання. *Класному керівнику* варто продовжувати підтримувати актуальність та зручну структуру розміщення розкладу й посилань на єдиній інформаційній платформі школи, щоб мінімізувати будь-яку плутанину. *Батькам* рекомендуємо заохочувати подальшу самостійність дитини в цифровому середовищі, періодично нагадуючи про правила самоорганізації перед початком навчального тижня.

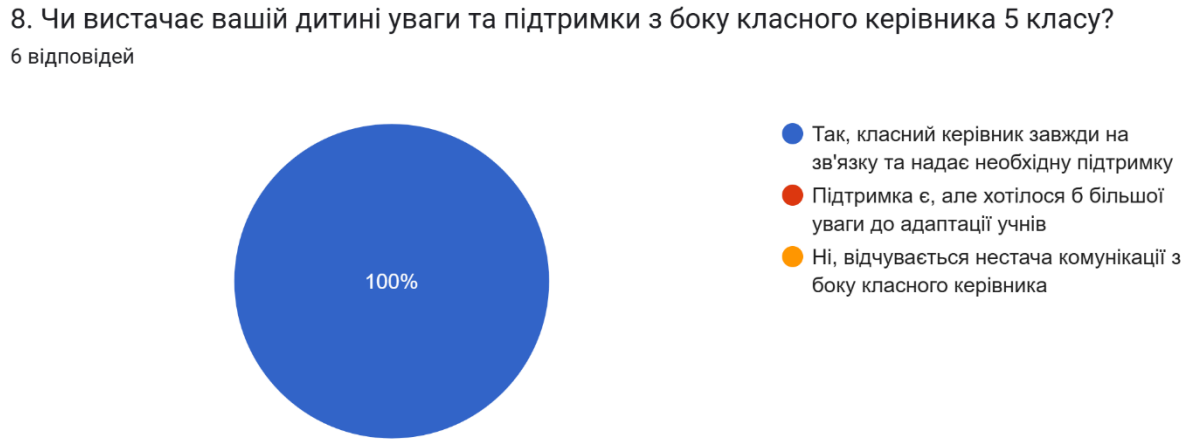
7. Чи зрозумілі для вашої дитини нові критерії оцінювання та вимоги вчителів-предметників?

6 відповідей

Аналіз даних демонструє абсолютну прозорість та ефективність комунікації між педагогами та учнями щодо системи оцінювання. Усі 100%

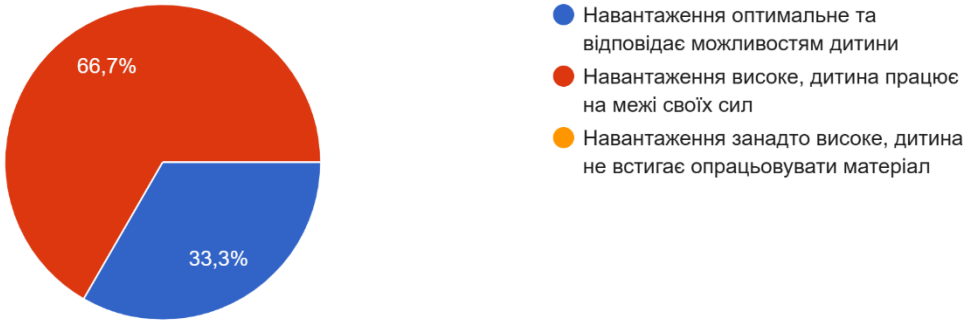
опитаних батьків підтверджують, що їхні діти чітко розуміють критерії виставлення оцінок та усвідомлюють зароблені бали. Повністю відсутні будь-які труднощі чи нерозуміння вимог, що свідчить про якісну роботу педагогічного колективу з роз'яснення нової системи оцінювання для п'ятикласників. Уважаємо за необхідне *вчителям-предметникам* продовжувати практику прозорого визначення критеріїв оцінювання перед виконанням завдань чи проєктів, оскільки такий підхід гарантує високий рівень довіри та мотивації школярів. *Класному керівнику* варто підтримувати цей показник на високому рівні, періодично моніторити зворотний зв'язок від родин щодо можливих змін у навчальних вимогах.

Дані опитування вказують на найвищий рівень довіри та ефективності взаємодії між родинами п'ятикласників і класним керівником. Усі 100% опитаних батьків одностайно підтверджують, що педагог постійно перебуває на зв'язку та забезпечує необхідну допомогу. Цілком відсутні будь-які зауваження щодо нестачі комунікації чи уваги до адаптаційного процесу дітей, що свідчить про високу професійну залученість класного керівника. Рекомендуємо *класному керівнику* продовжувати утримувати високий стандарт комунікації та психологічної підтримки учнів і батьків, адже це є ключовим стабілізуючим фактором під час переходу до середньої школи.

9. Як ви оцінюєте загальне навчальне навантаження у 5 класі?

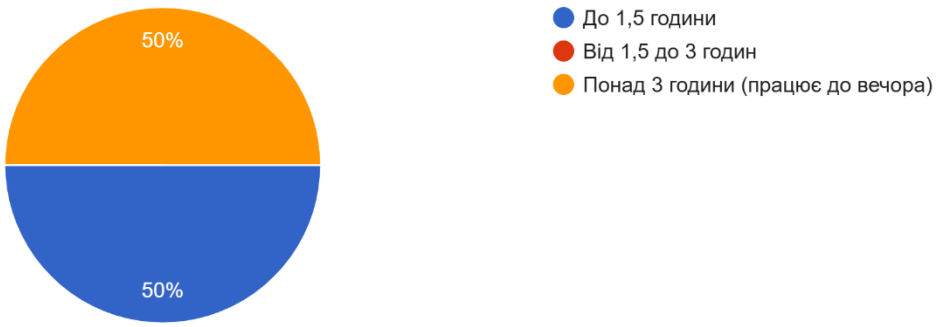
6 відповідей

Отримані дані висвітлюють важливу зону підвищеної уваги щодо інтенсивності навчального процесу. Хоча критичних показників повного відставання чи неможливості засвоїти матеріал зафіксовано не було (0%), для більшості сімей (66,7%) поточне навантаження є високим, і діти змушені працювати на межі своїх можливостей. Водночас третина батьків (33,3%) вважають навантаження цілком оптимальним і збалансованим. Такий дисбаланс свідчить про необхідність корекції обсягів домашніх завдань та оптимізації темпу подачі матеріалу. *Вчителям-предметникам* необхідно провести внутрішнє узгодження обсягів домашніх завдань, щоб уникнути перевантаження учнів в окремі дні тижня. *Класному керівнику* варто організувати роз'яснювальну роботу для батьків щодо раціонального розподілу часу на виконання домашньої роботи та дотримання режиму дня. *Батькам* рекомендуємо забезпечити дитині повноцінний час для відновлення сил після онлайн-уроків, стежити за чергуванням розумової та фізичної активності.

10. Скільки часу в середньому дитина витрачає на виконання домашніх завдань щодня?

6 відповідей

Отримані дані виявляють суттєву розбіжність у навчальному навантаженні учнів вдома. Рівно половина п'ятикласників (50%) вкладаються у прийнятні норми та витрачають на домашні завдання до 1,5 години. Водночас

інші 50% родин стикаються з критично високими витратами часу – понад 3 години щодня. Уважаємо, такий показник вказує на ймовірні труднощі з темпом виконання завдань або перевантаженість окремими предметами, що потребує негайної уваги з боку педагогів. *Вчителям-предметникам* треба провести спільний перегляд та дозування обсягів щоденних домашніх завдань, щоб уникнути перевтомлення учнів. *Класному керівнику* насамперед необхідно з'ясувати причини затягування виконання домашньої роботи у тієї частини учнів, які працюють понад 3 години, та надати рекомендації щодо тайм-менеджменту. *Батькам* варто звернути увагу на організацію робочого місця та чергування періодів концентрації з відпочинком, за потреби звертаючись по індивідуальні консультації до вчителів.

Як бачимо з діаграми, всі 100% опитаних батьків вказують на те, що діти потребують періодичної допомоги або перевірки виконання домашніх завдань. Повністю автономне виконання завдань (без участі дорослих) на цьому етапі ще не зафіксовано, проте відсутні й випадки цілковитої безпорадності чи потреби в постійній присутності дорослих (0%), що, на наше переконання, свідчить про перехідний етап: п'ятикласники вже здатні працювати самостійно, але батьківський контроль та підтримка залишаються важливою складовою навчального процесу. *Класному керівнику* варто провести роз'яснювальну роботу для батьків щодо поступового делегування відповідальності за виконання домашніх завдань самим учням, розвиваючи їхню самоорганізацію. *Батькам* необхідно поступово зменшувати обсяги щоденного контролю, заохочуючи дитину самостійно знаходити помилки та організовувати свою роботу, надаючи допомогу лише в разі нагальної потреби.

12. Чи вдається дитині повноцінно відпочивати під час перерв між онлайн-уроками?

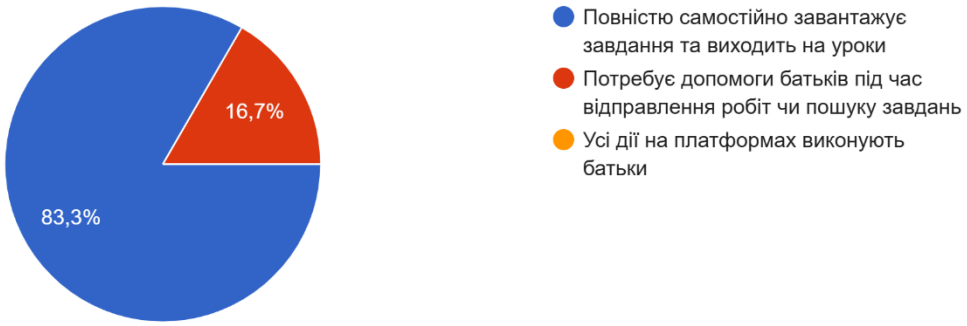
6 відповідей

Позитивним показником є те, що абсолютна більшість учнів (83,3%) використовують перерви за призначенням – відходять від екранів та дають очам і мозку відпочити. Цілком відсутні випадки, коли діти змушені витрачати перерви на надолуження навчальних завдань чи пошук матеріалів (0%). Однак незначна частина (16,7%) фіксує звичку проводити перерву перед монітором чи в телефоні, що може посилювати загальну втому. *Класному керівнику* рекомендуємо нагадувати учням про важливість рухової активності та мінірозминок для очей під час перерв. *Батькам* необхідно заохочувати дитину повністю залишати ґаджети під час перерв між онлайн-уроками, пропонуючи натомість прості фізичні вправи або прогулянку на свіжому повітрі.

13. Наскільки самостійно дитина користується навчальними платформами (Zoom та ін.)?

6 відповідей

Як бачимо з діаграми, рівень цифрової грамотності та самоорганізації п’ятикласників при роботі з освітніми платформами є досить високим. Більшість учнів (83,3%) повністю автономно справляються з підключенням до уроків та завантаженням матеріалів. Цілком відсутні випадки залежності від допомоги дорослих у цифровому середовищі (0%). Лише для 16,7% учнів (1 родина) процес надсилання виконаних робіт чи пошуку завдань іноді потребує батьківського супроводу, що, на наше переконання, є допустимим робочим

моментом. Рекомендуємо *вчителям-предметникам* продовжувати використовувати зручні та інтуїтивно зрозумілі інтерфейси платформ, щоб усі учні могли легко орієнтуватися в матеріалах. *Батькам* варто підтримувати самостійність дитини в цифровому просторі, надаючи точкову допомогу лише у разі технічних труднощів.

Оцінка технічної стабільності онлайн-навчання свідчить, що більшість сімей (83,3%) не відчувають суттєвих перешкод: половина респондентів (50%) майже не стикається з технічними несправностями, а ще 33,3% оперативно вирішують тимчасові труднощі з інтернетом чи ґаджетами. Проте для 16,7% опитаних (1 родина) технічні збої та відключення мають систематичний характер і значно ускладнюють участь дитини в освітньому процесі, що вимагає гнучкого та лояльного підходу з боку педагогів. *Вчителям-предметникам* треба забезпечувати обов’язковий доступ до записів онлайн-уроків, асинхронних матеріалів та презентацій, щоб учні, які стикаються з частими технічними труднощами, мали змогу надолужити матеріал у зручний час. *Класному керівнику* варто підтримувати постійний індивідуальний контакт із родинами, де регулярно виникають технічні проблеми, та узгоджувати альтернативні терміни й форми виконання завдань. *Батькам* необхідно повідомляти класному керівнику про тривалі технічні збої чи відключення світла, щоб запобігти виникненню академічних заборгованостей у дитини.

15. Чи помічаєте ви надмірне зорове або фізичне стомлення дитини від роботи за екраном?
6 відповідей

Аналізуючи вплив тривалої роботи за екраном на здоров'я п'ятикласників, слід зазначити, що половина опитаних родин (50%) не помічають жодних ознак перевтоми – їхні діти почуваються бадьоро. Водночас інша половина стикається з проявами стомлення: третина респондентів (33,3%) спостерігають втому лише періодично, ближче до кінця тижня, тоді як 16,7% (1 родина) повідомляють про постійні скарги дитини на втому очей та головний біль, що є тривожним сигналом і вимагає уваги до гігієни зору та режиму відпочинку. У такому разі *вчителям* варто регулярно проводити спеціальні вправи для розслаблення очей і фізкультхвилинки під час онлайн-уроків та дотримуватися регламенту перерв. *Батькам* необхідно контролювати час перебування дитини перед ґаджетами поза навчальним процесом, забезпечити достатнє освітлення робочого місця та стежити за регулярним відпочинком від екранів та фізичною активністю.

16. Як дитина підтримує зв'язок із однокласниками в умовах дистанційного навчання?
6 відповідей

Результати цього питання висвітлюють проблему соціалізації в умовах дистанційної освіти. Половина опитаних батьків (50%) зазначають, що їхні діти практично не спілкуються з однокласниками поза уроками, а ще 33,3% обмежують контакти виключно навчальними темами. І лише 16,7% учнів мають

активне соціальне життя в чатах та беруть участь у позашкільних онлайн-зустрічах. Такий дефіцит неформального спілкування створює ризики соціальної ізоляції та потребує заходів для згуртування дитячого колективу. Рекомендуємо *класному керівнику* запроваджувати неформальні онлайн-активності (тематичні зустрічі, вікторини, онлайн-ігри на перервах або поза уроками), які б стимулювали дружнє спілкування між п’ятикласниками. *Психологічній службі ліцею* варто надати рекомендації батькам щодо важливості підтримання соціальних зв’язків дитини поза школою та організації спільних активностей.

Взаємодія між родинами та вчителями-предметниками у разі виникнення труднощів налагоджена на високому рівні. Дві третини опитаних батьків (66,7%) активно звертаються по допомогу і зазначають, що педагоги реагують оперативно та надають необхідну підтримку. Повністю відсутні скарги на ігнорування запитів з боку вчителів (0%). Водночас третина родин (33,3%) вважають за краще вирішувати будь-які навчальні питання самостійно, що свідчить про високий рівень автономії або бажання впоратися власними силами. *Вчителям-предметникам* варто продовжувати підтримувати відкритий та оперативний діалог із батьками, створюючи умови, за яких кожна родина почувається комфортно під час звернення по консультацію. *Класному керівнику* треба нагадувати батькам про доступність консультацій у вчителів-предметників, щоб родини, які звикли розраховувати лише на власні сили, зверталися по професійну допомогу в разі виникнення запитань.

18. Чи вважаєте ви за потрібне проведення додаткових організаційних або психологічних годин для п'ятикласників?

6 відповідей

Думки щодо необхідності проведення додаткових організаційних чи психологічних годин розділилися порівну між опитаними батьками. Рівно половина респондентів (50%) підтримують цю ідею, вбачаючи в таких заняттях дієвий інструмент для згуртування дитячого колективу та полегшення адаптаційного періоду. Інші 50% висловлюються проти, вважаючи поточне навантаження достатнім і уникаючи додаткового. *Класному керівнику* варто запроваджувати психологічні та організаційні хвилини або активності не як окремі заходи, а інтегрувати їх у вже наявні виховні години в легкій, інтерактивній формі. *Психологічній службі* рекомендуємо запропонувати батькам короткі психологічні поради та техніки для самостійного зняття напруги вдома.

19. Як ви загалом оцінюєте перебіг адаптації вашої дитини до середньої школи?

6 відповідей

Загальна оцінка адаптаційного періоду підтверджує позитивну динаміку для більшості учнів: дві третини опитаних батьків (66,7%) оцінюють процес як повністю успішний, підкреслюючи швидке звикання дітей до нових вимог середньої школи. Водночас третина родин усе ще відчуває певні виклики адаптації: 16,7% вважають перебіг задовільним через наявність робочих

труднощів, і ще 16,7% повідомляють про складний адаптаційний процес, супроводжуваний значним стресом і навчальними проблемами, що вимагає точкової психолого-педагогічної підтримки. *Класному керівнику* та *шкільному психологу* необхідно тримати на особливому контролі дитину (родину), яка вказує на складний перебіг адаптації та стрес, провести індивідуальні консультації для виявлення причин і розробки плану підтримки. *Вчителям-предметникам* треба зберігати підтримувальний підхід у викладанні та оцінюванні, надаючи додатковий час чи роз'яснення тим учням, які все ще адаптуються до нового ритму. *Батькам* варто зберігати емоційний контакт із дитиною, акцентувати увагу на найменших успіхах та за потреби звертатися по фахову консультацію до шкільної психологічної служби.

Висновки. Узагальнення та аналіз опитування учнів 5-А класу Леб'язького ліцею, проведеного у вересні-жовтні 2026/27 н. р., дають змогу оцінити перші підсумки переходу здобувачів освіти до середньої ланки в умовах дистанційного навчання. Отримані дані дають змогу комплексно дослідити рівень технічної підготовленості дітей, їхню навчальну самостійність, особливості психоемоційного стану та стан адаптації в новому класному колективі. Наведений нижче підсумок окреслює ключові тенденції освітнього процесу та визначає пріоритетні напрями роботи для вчителів-предметників, класного керівника та батьків.

Метою опитування було комплексне вивчення стану адаптації п'ятикласників Леб'язького ліцею до нових умов навчання в середній ланці в умовах дистанційного формату. В опитуванні взяли участь усі батьки 5-А класу (6 респондентів). Дослідження охопило ключові аспекти освітнього процесу: емоційно-психологічний стан учнів, взаємодію з учителями-предметниками та класним керівником, організаційні та технічні моменти, навчальне навантаження, режим дня, а також рівень соціалізації.

Як показує дослідження, батьки одностайно відзначають постійний зв'язок, оперативність та турботу класного керівника, що є ключовим стабілізуючим чинником у перехідний період. Усі респонденти підтвердили, що діти чітко розуміють вимоги вчителів-предметників та причини отримання оцінок. Педагоги виявляють готовність допомагати й оперативно відповідають на запити батьків. Переважна більшість учнів вільно й автономно підключаються до онлайн-уроків (Zoom тощо) та орієнтуються в розкладі й пошукові посилань. Більшість дітей під час перерв між уроками відходять від екранів ґаджетів. Дві третини батьків оцінюють адаптаційний процес як повністю успішний і безпроблемний.

Водночас варто зазначити, що 50% учнів майже не спілкуються з однокласниками поза уроками або обмежують спілкування виключно навчальними питаннями. Лише 16,7% мають активне позашкільне онлайн-

дозвілля з ровесниками. Частина батьків вважають, що навантаження є високим і діти працюють на межі своїх сил, а 50% опитаних зазначають, що дитина витрачає на виконання домашніх завдань понад 3 години щодня. Усі батьки сигналізують про необхідність періодичної допомоги або перевірки домашніх завдань з їхнього боку. Третина опитаних помічають втому під кінець навчального тижня. Мінімальна частина родин стикається з частими технічними проблемами (інтернет, відключення світла, проблеми з ґаджетами), що суттєво заважає навчанню, а 16,7% батьків зауважують про складний перебіг адаптації, який супроводжується стресом.

На основі опитування батьків учнів 5-А класу у вересні-жовтні 2026/27 н. р. вважаємо доречним розробити **такі рекомендації:**

Адміністрації ліцею:

- Провести міжпредметне координаційне узгодження обсягів щоденних домашніх робіт для 5 класу з метою запобігання перевантаженню учнів у вечірній час.
- Забезпечити обов’язковий асинхронний доступ до навчальних матеріалів і записів уроків для учнів, які мають систематичні технічні проблеми чи відключення світла.

Класному керівнику:

- Організовувати короткі неформальні онлайн-зустрічі, виховні інтерактивні години, класні вікторини чи ігри на перервах для налагодження дружніх зв’язків між учнями.
- Приділити особливу увагу родинам, які повідомили про підвищений рівень стресу, високу втому дитини чи технічні труднощі.

Вчителям-предметникам:

- Регулярно проводити фізкультхвилинки та гімнастику для очей під час синхронних уроків.
- Надавати чіткі інструкції до виконання домашніх завдань, розв’язуючи типові приклади/вправи на уроці, щоб зменшити потребу в залученні батьків.

Психологічній службі:

- Розробити пам’ятки для батьків і п’ятикласників щодо тайм-менеджменту, гігієни праці за комп’ютером та методів зняття емоційної напруги.
- Провести індивідуальні діагностично-консультативні бесіди з учнями, які відчувають труднощі в адаптації.

Батькам:

- Сприяти дотриманню дитиною режиму дня, контролювати відпочинок від ґаджетів у позаурочний час та забезпечувати рухову активність.
- Поступово передавати дитині відповідальність за самостійне виконання домашніх завдань, надаючи допомогу лише за її запитом.